

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou v právní věci **žalobkyně: N.R.**, státní příslušnost Ukrajina, *zastoupena: Mgr. Zděnkou Havlíkovou, advokátkou, se sídlem Plzeň, Guldenerova 28,* proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. listopadu 2013 č.j. OAM-229/ZA-ZA15-K01-2013,**

t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se domáhá zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Žalobkyně v **žalobě** tvrdila, že je provdána za Ukrajince žijícího trvale v ČR. Sama je z ČR soudně vyhoštěna kvůli použití cizího pasu, když její vlastní doklady byly odcizeny. Žalobkyně tedy nemůže postupovat za účelem sloučení rodiny jiným způsobem než formou mezinárodní ochrany ve smyslu zákona o azylu. Tvrdila, že v jejím případě jsou důležité závažné důvody hodné zřetele. Žalobkyně měla za to, že tím, že odešla z Ukrajiny a chce žít v zemi, která je součástí EU, dává signál i k možnému politickému pronásledování. Připomněla paralelu s poměry v ČR před rokem 1989, kdy odchod z ČSR na západ znamenal politické pronásledování. Podle žalobkyně je třeba zjišťovat, zda je jisté, že při současném výbušném stavu na Ukrajině nebude žalobkyně pronásledována. Podle žalobkyně došlo

k překročení mezi správního uvážení, když se otázkou možného politického pronásledování správní orgány nezabývaly. Podle žalobkyně je otázkou lidskosti a vstřícného postupu k padesátileté ženě, která by se měla sama bez manžela vrátit do země zmítané počínajícím válečným konfliktem. Žalobkyně poukázala na to, že její manžel zde má práci a ona s ním chce zde zůstat.

Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** tvrdil, že žalobkyně neuvádí, v čem konkrétně spatřuje nesprávnost napadeného rozhodnutí a která zákonná ustanovení žalovaný konkrétně porušil. Pouze poukazuje na důležitost důvodů hodných zvláštního zřetele. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany poprvé již 16.10.2001. V průběhu současného správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti je snaha žalobkyně žít v ČR se svým manželem, občanem Ukrajiny s trvalým pobytem v ČR, a obava z návratu do vlasti, kde měla žalobkyně dříve potíže se svým manželem. Žalobkyně naposledy opustila vlast v roce 2012, kdy přijela do ČR na základě zelené karty. Poprvé přijela v roce 1997 a v roce 2001 byla následně správně vyhoštěna. Rozhodnutí však nerespektovala a požádala o mezinárodní ochranu. Po ukončení azylového řízení v roce 2005 byla zadržena policií a správně vyhoštěna na dobu 10 let. Poté se seznámila se svým nynějším manželem. Měla však problémy s jeho dcerou a ta ji udala na policii a byla opět vyhoštěna. V roce 2010 odjela na Ukrajinu, kam za ní přijel i její současný manžel, a uzavřeli sňatek. Poté manžel odjel zpět do ČR a jeho zaměstnavatel jí poslal dokumenty, se kterými si vyřídila zelenou kartu. Dne 19.5.2012 opět přicestovala do ČR a požádala o pobyt za účelem sloučení rodiny, avšak byla zadržena cizineckou policií, jelikož stále nevypřel zákaz pobytu. Následně jí bylo uloženo soudní vyhoštění na 5 let. Žalobkyně ve vlasti nikdy neměla problémy se státními orgány a nebyla politicky ani jinak veřejně aktivní. Žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu v Brně, konkrétně na rozsudek sp. zn. **5 Azs 170/2004** ze dne 26.8.2004, podle něhož správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Z žádného ustanovení tohoto zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany žadatelem neuplatněné. Povinnost zjistit skutečný stav podle **§ 3 správního řádu** má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl. Řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je provázeno zásadou aktivity žadatele. Správní orgán musí umožnit žadateli sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje za významné pro udělení mezinárodní ochrany. K namítanému možnému politickému pronásledování žalovaný uvedl, že úvahy žalobkyně jsou zcela hypotetické, ničím nepodložené a v kontextu se jeví jako účelově vedené. Žalobkyně sama vypověděla, že se nikdy v zemi původu nijak veřejně neangažovala a nelze tedy předpokládat, že by jí pronásledování hrozilo. Žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12.1.2005 sp. zn. **7 Azs 332/2004**, podle něhož „*stěžovatelova námitka, že uprchlíkům z bývalého předlistopadového Československa byly ve všech případech poskytnuty azily, nemá sama o sobě žádný vztah k projednávané věci a patří do kontextu hledání historických souvislostí.*“ Námitky občanské války na Ukrajině se podle žalovaného jeví opět zcela účelově. V této souvislosti poukázal žalovaný na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8.11.2006 sp. zn. **3 Azs 21/2006**, podle něhož „*pokud žadatel o azyl není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů (respektive nemůže mít z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach) nebo takové skutečnosti*

*ani netvrdí, pak přes skutečnost, že pochází ze země, která je problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.“ Žalovaný dále uvedl, že se zabýval i otázkou, zda žalobkyni hrozí v případě návratu na Ukrajinu nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Po zhodnocení výpovědi žalobkyně o okolnostech jejího pobytu na Ukrajině, posouzení jejích hlavních motivů k odchodu z vlasti, nedospěl správní orgán rozhodující ve věci k závěru, že by v případě návratu do vlasti hrozilo žalobkyni přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy. Žalovaný neshledal ani důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalobkyně sice zmiňuje v žalobě důležitost důvodů hodných zvláštního zřetele, tyto však nijak blíže nespecifikuje. Pouze opakuje, že se bez manžela nechce vracet zpět. Ke správnímu uvážení ohledně udělení humanitárního azylu žalovaný poukázal na rozsudek ze dne 15.10.2003 sp. zn. **3 Azs 12/2003**, podle něhož „udělení azylu z humanitárních důvodů je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze omezeně. Soudu nepřisluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoliv, to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Takový institut nelze využít k legalizaci pobytu cizince na území ČR z důvodů, jež nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu ve smyslu zákona o azylu.“ Podle žalovaného nebyly splněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Při přezkoumávání důvodů k udělení doplňkové ochrany vycházel správní orgán z výpovědi žalobkyně a z informací o zemi jejího původu, které jsou součástí spisu. Žalobkyně měla možnost v průběhu správního řízení vyjádřit se ke všem skutečnostem, tedy k odchodu z vlasti a k důvodům vedoucím k podání žádosti, a byla jí poskytnuta možnost seznámit se s obsahem informací o zemi původu a vyjádřit se k nim, případně navrhnout jejich doplnění. Žalobkyně uvedla, že nic doplnit nechce, pouze chce zůstat v ČR se svým manželem. Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců upravenými v zákoně č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22.1.2004 sp. zn. **5 Azs 37/2003**). Žalobkyně neuváděla žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany, a námitky uvedené v žalobě shledal žalovaný irelevantními a účelově uvedenými.*

V **replíce** žalobkyně poukázala na to, že podle Nejvyššího správního soudu smysl institutu humanitárního azylu spočívá v tom, aby Ministerstvo vnitra mělo možnost azyl poskytnout i v situacích, které nejsou v zákoně vymezeny taxativně, ale v nichž by bylo nehumánní azyl neposkytnout. Humanitární azyl je zvláště neurčitý právní pojem, který je bez definovatelných hranic, a dává tak správnímu orgánu volný prostor pro humanitu. Je evidentní, že úkolem soudu není přezkoumávat lidskost postupu Ministerstva vnitra, ale pouze jeho zákonnost. Žalobkyně má v republice trvale žijícího manžela, který se nemůže vrátit na Ukrajinu, protože se obává o život kvůli praktikám tamní mafie, zřejmě z důvodu podnikání v minulosti. Žalobkyně je na dlouho vyhoštěna z ČR a nemůže využít žádný prostředek, jímž by mohla docílit společného života se svým manželem. Její jedinou nadějí je poskytnutí humanitárního azylu, ale protože není politickou bojovnicí proti režimu, nemá zřejmě na humanitární azyl šanci. Zde přeci nejde o azyl politický, ale ona žádá o azyl z hlediska naší lidskosti, ale právě přezkum lidskosti postupu Ministerstva vnitra není povinností soudu. Další vyhoštění žalobkyně téměř před vypršením předchozího trestu bylo

způsobeno tím, že byla vyzvána, aby se dostavila pro tzv. zelenou kartu, při čemž byla zadržena a byl jí udělen další trest vyhoštění.

Součástí **správního spisu** je žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 7.8.2013, podle níž žalobkyně opustila svoji vlast 19.5.2012. Její manžel je volyňský Čech a mají tady spolu vše a na Ukrajině nemá nic. Vzali se v roce 2010, manžel tady má trvalý pobyt. Žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany z toho důvodu, že nemůže dostat trvalý pobyt, protože má platné správní vyhoštění, a chce tady žít se svým manželem. Prosí tedy o mezinárodní ochranu, aby mohla být s ním. V případě návratu do vlasti se obává, že se nemůže vrátit domů kvůli prvnímu manželovi, který jí nedá pokoj. Dále uvedla, že nemůže opustit ČR, protože tady má svůj dům a svého manžela. Všechno, co má, je ČR. Na Ukrajině nemá nic. Žalobkyně dále předložila oddací list ze dne 15.12.2010 a čestné prohlášení R.V. ze dne 9.8.2013 o tom, že jeho manželka žalobkyně s ním bydlí trvale na adrese ...

Při pohovoru dne 15.8.2013 žalobkyně uváděla, že přijela na zelenou kartu z Ukrajiny v květnu 2012. Její nyní již dospělé děti žijí na Ukrajině a mají svoje rodiny a nemá s nimi nic společného. Její první manžel na Ukrajině spolupracoval s mafii, začaly doma problémy, proto odjela v roce 1997 do ČR. V roce 2001 ji policie chytila v práci a dala jí vyhoštění na 1 rok, ale neodjela a na azylu byla 5 let. Potom pracovala a řekli jí, že může pracovat, ale v roce 2005 ji v práci zase chytila policie a dali jí správní vyhoštění na 10 let. Jeden člověk jí slíbil papíry a přivezl jí fiktivní slovenský pas, myslela si, že je to v pořádku. Poté se seznámila se současným manželem a 3 roky jsou manželé. Jeho dcera nechtěla, aby byli spolu, a tak ji udala na policii. Tam jí zase dali vyhoštění na 3 roky. Odjela tedy domů v roce 2010. Potom za ní přijel manžel na Ukrajinu a vzali se. Manželův zaměstnavatel chtěl, aby přijela do ČR, a zkusil poslat papíry, s nimiž přijela na českou ambasádu ve Lvově, kde jí schválili zelenou kartu. Dali jí do pasu 60 dní vízum. Po příjezdu do ČR se hlásila ve firmě, která ji pozvala. Poté na Ministerstvu vnitra, kde dne 25.7.2012 byla podána žádost o pobyt za účelem sloučení rodiny. Cizinecká policie jí řekla, že jí nevypršel ještě rok zákazu pobytu. Druhý den byl soud a byl jí udělen trest vyhoštění na 5 let. Žalobkyně s tím nesouhlasila, protože nemá kam jít. Mají tady byt, má tady manžela, vše má tady, neví, proč by se měla vracet. S dětmi nekomunikuje a nemá na Ukrajině kde žít. Poprvé žádala o udělení azylu kvůli svému prvnímu manželovi a taky kvůli dluhům, když jejich syn rozbil auto. Půjčila si peníze a pak odjela sem, aby peníze vydělala. Se státními orgány ve vlasti nikdy potíže neměla a s politikou nemá nic společného. V případě návratu do vlasti by se ohledně problémů s bývalým manželem nemohla obrátit na státní orgány, protože se u nich všechno kupuje a manžel má známé u policie. Od roku 2010 do roku 2012 žádné potíže při pobytu na Ukrajině nezaznamenala, bydlela tam v cizím domě u manželovy sestry.

Součástí **správního spisu** je i žádost o udělení azylu spolu s protokolem o pohovoru a s rozhodnutím o neudělení azylu žalobkyni ze dne 10.1.2002.

Součástí **správního spisu** jsou i zprávy o zemi původu, a to zpráva Infobanky ČTK o Ukrajině ze dne 7.10.2013 a zpráva ČTK ze dne 22.3.2000 o schválení zákona rušícího trest smrti na Ukrajině. Dále je součástí **správního spisu** zpráva Mezinárodní organizace pro migraci ze srpna 2012 přeložená ke dni 18.12.2012 popisující veřejnou správu a sociální zabezpečení. Další zprávou je informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 19.9.2012 č.j.

113285/2012-LPTP, podle níž neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu nehrozí po návratu na Ukrajinu nebezpečí ze strany státních orgánů. Rovněž neexistují poznatky o tom, že by neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu byli po návratu vystaveni nějakým postihům ze strany státních orgánů či že by byli jinak znevýhodňováni. Na Ukrajině lze reálně podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci. Je však v praxi velmi malá šance, že taková stížnost bude mít úspěch. Podle informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 2.10.2013 č.j. 110044/2013-LPTP neexistují poznatky o tom, že by byl plošně uplatňován jakýkoli postih či diskriminace občanů, kteří se vrátili do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, či jako neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu. Nebezpečí ze strany soukromých osob respektive organizovaného zločinu je vysoké, zejména osob dlouhodobě pracujících a zejména nelegálně pracujících v zahraničí. Ukrajinské soudnictví je organizací prosazující zájem jednotlivých skupin více než orgánem prosazování spravedlnosti, tudíž je třeba každý případ hodnotit jednotlivě i s ohledem na politické aktivity dotyčné osoby před odchodem do země. Součástí spisu je i zpráva Ministerstva zahraničí Spojených států amerických ze dne 19.4.2013 o dodržování lidských práv za rok 2012.

Dne 31.10.2013 byla žalobkyně seznámena s podklady rozhodnutí a uvedla, že doplnění podkladů nenavrhuje, pouze uvedla, že zde chce zůstat, protože bez manžela nikam nepojede a vše, co má, je tady.

Žalobou **napadeným rozhodnutím** žalovaný neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu s odůvodněním, že při posouzení žádosti z hlediska důvodů pro udělení azylu vycházel správní orgán z výpovědi žalobkyně, jí předložených materiálů a z informací, které shromáždil v průběhu řízení. Při posouzení tvrzení žalobkyně dospěl k závěru, že tato neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že *vyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod* ve smyslu **§ 12 písm. a) zákona o azylu**, zejména z toho důvodu, že žalobkyně ve své žádosti výslovně sdělila, že nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani jiné organizace. V průběhu správního řízení rovněž neuvedla, že by se ve vlasti jakkoli politicky angažovala či měla potíže spojené s uplatňováním politických práv a svobod. Správní orgán nedospěl k závěru, že by žalobkyně *mohla ve vlasti pocítovat odůvodněnou obavu z pronásledování* z důvodů uvedených v **§ 12 písm. b) zákona o azylu**, tj. *z důvodu její rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by jí takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti*. Důvody pro udělení azylu na základě **§ 12 písm. b) zákona o azylu** jsou taxativně vymezeny. V případě žalobkyně jde o osobu, která ve vlasti nikdy neměla žádné potíže se státními orgány své země a nezmínila jakoukoli diskriminaci své osoby ve vlasti. Za jediný důvod svého posledního odjezdu z vlasti označila snahu žít v ČR s manželem a nedostatečné zázemí na Ukrajině, kdy žila u manželových příbuzných, tedy důvody z pohledu azylového zákona irelevantní. K obavám z bývalého manžela správní orgán konstatoval, že ze správního spisu nelze dovodit, že by její dřívější potíže s bývalým manželem měly jakoukoli souvislost s důvody azylově relevantními, tedy s její rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, alespoň žalobkyně se o žádných takových souvislostech nezmínila. Žalobkyně v době svého posledního pobytu na Ukrajině v letech 2010-2012 s bývalým manželem potíže neměla, neboť se s ním vůbec nesetkala, žila v jiném místě. Tyto její potíže byly tedy řešitelné prostým přestěhováním v rámci země původu, čehož

žalobkyně může po svém návratu opětovně využít. Ohledně jejího tvrzení, že ve vlasti nic nemá a nemá se kam vrátit, tedy v podstatě ohledně odkazu na potíže ekonomického charakteru, žalovaný konstatoval, že ekonomická nouze v zemi původu nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, leda že by ekonomická opatření, mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby, byla skrytě namířena vůči určité národnosti, rasové nebo politické skupině. Nic takového v daném případě zjištěno nebylo. Správní orgán odkázal na informaci Mezinárodní organizace pro migraci ze srpna 2012, podle níž mají občané Ukrajiny právo na vyplácení sociálních dávek od státu. Státním úřadem odpovídajícím za umísťování uchazečů o práci je státní služba zaměstnanosti, v zemi existuje podpora v nezaměstnanosti a úřady práce organizují bezplatné rekvalifikace. V zemi působí i nevládní organizace poskytující humanitární pomoc, a i když je na Ukrajině velmi složitá bytová situace, podporu bezdomovcům poskytuje ukrajinské Centrum pro reintegraci občanů bez domova, což se vztahuje i na navrátilce na Ukrajinu. Žalovaný nemohl přehlédnout jasnou snahu žalobkyně legalizovat si žádostí o mezinárodní ochranu svůj další pobyt v ČR poté, co se jí nezdařilo vyřídit si legální pobyt za účelem sloučení rodiny, a poté, co jí bezprostředně hrozilo vycestování z ČR. Setrvání na českém území a legalizace pobytu v ČR za účelem dalšího soužití s manželem nejsou důvody odůvodňující přiznání mezinárodní ochrany ve formě azylu. Právní úpravu pobytu cizinců na území ČR obsahuje zákon č. 326/1999 Sb. a pro tyto účely nelze rozhodně zneužívat specifický institut mezinárodní ochrany formou azylu. Toto je právní institut výjimečný, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu nikoli před jakýmkoli negativními jevy v zemi původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu. Mezinárodní ochranu ve formě azylu lze udělit pouze osobě, která byla v zemi své státní příslušnosti pronásledována ze strany tamních státních orgánů pro své politické aktivity, rasu, národnost, pohlaví, náboženství či příslušnost k určité sociální skupině nebo se takového pronásledování obává v případě návratu do země státní příslušnosti. V případě žalobkyně správní orgán důvody ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu nenalezl. Z výpovědi žalobkyně ani ze zjištění správního orgánu dále nevyplynulo, že by v ČR *byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků* žalobkyně ve smyslu **§ 13 zákona o azylu**, proto žalobkyně nesplňuje důvody ani pro udělení azylu podle tohoto ustanovení. Podle ustanovení **§ 14 zákona o azylu** *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu*. V této souvislosti se žalovaný zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně a přihlédl k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Konstatoval, že žalobkyně je dospělou, plně právně odpovědnou osobou, která dle svého sdělení netrpí v současnosti žádnými zdravotními potížemi. Existencí rodinných vazeb na území ČR nelze v souladu s názorem Nejvyššího správního soudu v Brně vyjádřeným v rozhodnutí ze dne 15.10.2003 pod sp. zn. **3 Azs 12/2003**, nebo ze dne 28.4.2011 sp. zn. **1 Azs 5/2011** považovat za důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Jestliže žalobkyně žádá o povolení žít spolu se svým manželem v ČR, tedy o legalizaci pobytu, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, tj. zákona č. 326/1999 Sb. Správní orgán tak konstatoval, že v průběhu řízení nezjistil zvláštní zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný dále posoudil, zda cizinec splňuje důvody k udělení doplňkové ochrany. Vycházel z výpovědi žalobkyně, z jí předložených materiálů a ze shromážděných informací. Podle **§ 14a odst. 1 zákona o azylu** *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení zjištěno, že jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož*

je státním občanem, hrozilo by mu skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a nemůže a nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Podle správního orgánu nebyly nalezeny žádné skutečnosti a žalobkyně je ani netvrdila, na základě nichž by mohla hrozit v případě návratu do vlasti žalobkyni vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. K otázce, zda žalobkyni hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení či trestání ve smyslu článku 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, správní orgán konstatoval, že v případě žalobkyně se jedná o osobu, která nikdy neměla potíže se státními orgány ve své vlasti, a proti níž dle jejího sdělení nikdy nebylo ani není vedeno trestní stíhání. Ohledně jejích potíží s bývalým manželem odkázal správní orgán na možnost využití právního systému její vlasti a na možnost využití institutu vnitřního přesídlení, jehož úspěšnost již ostatně byla prokázána bezproblémovým dvouletým pobytem žalobkyně na Ukrajině. Správní orgán dále odkázal na informaci Mezinárodní organizace pro migraci ze srpna 2012, podle níž v zemi působí nevládní organizace poskytující humanitární pomoc, a i když je na Ukrajině velmi složitá bytová situace, podporu bezdomovcům poskytuje ukrajinské Centrum pro reintegraci občanů bez domova a tato pomoc se vztahuje i na navrátilce na Ukrajinu. Občané Ukrajiny mají právo na vyplácení sociálních dávek od ukrajinského státu. Státním úřadem, který odpovídá za umisťování uchazečů o práci, je státní služba zaměstnanosti a v zemi existuje podpora v nezaměstnanosti a úřady práce organizují bezplatné rekvalifikace. Nic nenasvědčuje tomu, že by žalobkyně v případě návratu do vlasti byla jakkoli postížena za svoji azylovou žádost. Z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 2.10.2013 č.j. 110044/2013-LPTP vyplývá, že zastoupení UNHCR na Ukrajině ani specializované nevládní organizace nedisponují poznatky o tom, že by byl uplatňován plošně jakýkoli postih či diskriminace občanů, kteří se vrátili po dlouhodobém pobytu v zahraničí, či jako neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu. Podle zprávy sice ke každému případu je třeba přistupovat individuálně s ohledem na politické aktivity dotyčné osoby před odchodem do země, v případě žalobkyně se však nejedná o osobu, vůči níž by bylo vedeno jakékoli trestní stíhání ve vlasti a žalobkyně ani nijak politicky či veřejně aktivní nebyla. Z čehož by bylo možné na případné potíže se stání mocí po návratu uvažovat. Po zhodnocení výpovědi žalobkyně o okolnostech jejího pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení hlavních motivů k odchodu z vlasti a citovaných informačních zdrojů, nedospěl správní orgán k závěru, že by žalobkyni v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Správní orgán dále posuzoval otázku, zda v případě návratu do vlasti žalobkyni nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního či vnitřního ozbrojeného konfliktu. Z uvedených informačních zdrojů a ze zpravodajství ČTK bylo správnímu orgánu známo, že v zemi původu neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Případné vycestování nepředstavuje podle správního orgánu ani rozpor s mezinárodními závazky ČR. Samotná existence rodinných vazeb nemůže být důvodem k udělení mezinárodní ochrany v žádné její podobě, jak opakovaně vyložil Nejvyšší správní soud, např. v rozsudcích ze dne 8.1.2009 sp. zn. 2 Azs 66/2008, ze dne 21.4.2010 sp.

zn. 9 Azs 3/2010, ze dne 21.5.2010 sp. zn. 6 Azs 5/2010 a ze dne 28.4.2011 sp. zn. 1 Azs 5/2011. Rodinné vazby cizince v České republice nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. V případě, kdy zamýšlí cizí státní příslušník realizovat svůj rodinný život v ČR, má možnost využít standardních institutů českého právního řádu, tj. zákona o pobytu cizinců, nikoli se snažit o jejich obcházení. Pokud vlastní vinou přestal splňovat podmínky stanovené českým právním řádem pro pobyt cizinců na území ČR, nelze v tom spatřovat porušení mezinárodních závazků ze strany České republiky (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24.2.2011 sp. zn. 9 Az 9/2010). Správní orgán dále konstatoval, že manžel žalobkyně je v současné době, stejně jako žalobkyně, státním občanem Ukrajiny, a proto mohou oba svůj rodinný život realizovat v zemi své státní příslušnosti. Podle přesvědčení správního orgánu nic nebrání zpětné integraci rodiny v zemi jejich původu, přičemž správní orgán poukazuje na skutečnost, že manžel žalobkyně navštívil Ukrajinu minimálně v době jejich sňatku a má tam i rodinné vazby. Správní orgán rovněž nemohl přehlédnout, že již v době, kdy manželé uzavřeli sňatek, musela si být žalobkyně vědoma trvání vyhoštění a její snahy o vyřízení si dokumentů pro vjezd do ČR vnímá správní orgán jako účelové jednání. Podle **§ 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udílí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany.** Z výpovědi žalobkyně ani ze zjištění správního orgánu nevyplynulo, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobkyně, proto tato nespĺňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu.

O věci samé bylo rozhodnuto bez jednání podle **§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb.,** soudního řádu správního, (dále jen s.ř.s.), neboť s tím žalobkyně i žalovaný souhlasili.

Žaloba není důvodná.

Podle tvrzení žalobkyně obsaženého v žalobě se žalovaný nezabýval otázkou možného politického pronásledování (když samotný odchod z vlasti může podle žalobkyně vést k politickému pronásledování) Tato námitka směřuje proti vadnému právnímu posouzení věci v rozsahu § 12 zákona o azylu.

Podle **§ 12 zákona o azylu azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod (písm. a), nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště (písm. b).**

Žalobkyně se v žádné fázi azylového řízení nezmiňovala, že by se v zemi původu snažila realizovat sama či ve spojení s jinými osobami jakékoliv z politických práv, resp. svobod výše vyjmenovaných. Rovněž netvrdila, že by vyvíjela jakékoliv politické aktivity. Již z tohoto důvodu v případě žalobkyně absentovaly zákonné podmínky pro udělení azylu na podkladě **§ 12 písm. a) zákona o azylu.**

Smyslem práva azylu je poskytnout žadateli mezinárodní ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů v zákoně taxativně stanovených. Žalobkyně v azylovém řízení netvrdila, že by se obávala, že ve své vlasti bude pronásledována z některého z diskriminačních důvodů vyjmenovaných v **§ 12 písm. b) zákona o azylu**. Obecné tvrzení žalobkyně, že se lze obávat represí po návratu do vlasti jen z důvodu jejího opuštění, soud neakceptoval. Toto tvrzení je jednoznačně vyvráceno informacemi, které opatřil žalovaný, které jsou součástí správního spisu a které soud výše citoval. Podle nich nejsou žadatelé o azyl po návratu na Ukrajinu státními orgány nijak postihováni.

Žalovaný interpretoval ustanovení § 12 písm. a) i písm. b) zákona o azylu v souladu se stávající judikaturou a odpovídajícím způsobem je aplikoval na zjištěný skutkový stav.

Žalobkyně v žalobě rovněž uvedla, že v České republice chce zůstat, protože tu má manžela. Kvůli němu znovu přicestovala do České republiky v době platného vyhoštění. Protože tento trest dosud nevypršel, nemůže pro legalizaci pobytu využít institutů upravených v zákoně č. 326/1999 Sb., a z toho důvodu žádá o udělení azylu. Domnívala se, že jsou v jejím případě dány závažné důvody hodné zřetele pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu.

Podle ustanovení **§ 14a odst. 1 zákona o azylu** *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu*. Podle **§ 14a odst. 2 zákona o azylu** *se za vážnou újmu považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR*.

Otázkou humanitárního azylu se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval, přičemž soudní přezkum správního uvážení v otázce udělení azylu z humanitárních důvodů je omezený. Žalovaný správně poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.10.2003 čj. **3 Azs 12/2003**, podle něhož *na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.)*. V daném případě soud neshledal porušení žádných procesních ustanovení při rozhodování o možnosti udělení humanitárního azylu. Z výše shrnutého obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí je pak zřejmé, že neudělení azylu z humanitárních důvodů žalovaný rovněž dostatečně odůvodnil. Lze se s žalovaným ztotožnit v tom, že snahu žalobkyně o pobyt s manželem v České republice, kde mají lepší zázemí než v zemi původu, lze jen stěží považovat za důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. Pro řešení problémů žalobkyně lze využít právních instrumentů upravených v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nikoliv zákona o azylu, který je specifický a dopadá na jiné životní situace cizinců (pronásledovaných či osob, jimž reálně hrozí pronásledování z azylově relevantních důvodů). Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že se o možnost

získat povolení k pobytu v ČR žalobkyně sama připravila, když pobývala v ČR v době platného zákazu pobytu.

Podle § 14a zákona o azylu se doplňková ochrana udělí žadateli, jestliže nebudou splněné důvody pro udělení azylu a bude-li zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, by mu hrozilo **skutečné nebezpečí vážné újmy, a nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem**. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.

Z výše shrnutého odůvodnění napadeného rozhodnutí je také zřejmé, že se žalovaný podrobně zabýval i možnými důsledky návratu žalobkyně do vlasti. Soud má za správný závěr žalovaného, že u žalobkyně nebyla shledána hrozba nebezpečí vážné újmy ve smyslu cit. § 14a odst. 2 zákona o azylu. Na danou situaci podle názoru soudu lze aplikovat právní názor vyslovený v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21.4.2011 čj. **1 Azs 5/2011 - 36**, podle něhož *"ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru nutno zvážit okolnosti konkrétního případu a v této souvislosti štrasburský soud bere v úvahu mimo jiné i případné extraterritoriální účinky čl. 8 Úmluvy. V případě stěžovatele je však zřejmé, že nutnost vycestování natolik zásadní zásah do jeho osobního života nepředstavuje. S ohledem na stupeň integrace dotčených cizinců v České republice, na možnost jejich návratu do země původu a na další relevantní okolnosti nelze dovodit, že by zrovna Česká republika byla jedinou zemí, v níž by mohli společně naplňovat svůj soukromý, potažmo rodinný život."* Zdejší soud má v projednávané věci stejně jako žalovaný za to, že žalobkyni s ohledem na její vyjádření ohledně posledního bezproblémového pobytu na Ukrajině nic nebrání realizovat rodinný život s manželem v zemi jejich státní příslušnosti.

V případě návratu do vlasti se žalobkyně obávala také počínajícího válečného konfliktu. K tomu soud uvádí, že ve správním soudnictví přezkoumávají soudy napadené rozhodnutí podle právního a skutkového stavu, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí. Soud má za to, že z výše shrnutého odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalovaný touto otázkou zabýval a že neshledal u žalobkyně důvodnou obavu z konfliktu v zemi jejího původu. Soud zejména s ohledem na to, že žalobkyně v zemi původu nepobývala v oblastech, v nichž konflikt hrozil, dospěl k závěru, že žalovaný neporušil ani ust. § 14a zákona o azylu.

Na základě výše uvedeného soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a žalobu proto zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého by měl nárok na jejich náhradu žalovaný, který měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nevznikly, a proto jejich náhrada nebyla žádnému z účastníků přiznána.

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Plzni dne 25. července 2014

Mgr. Jana Komínková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Helena Kovářiková